

الذات والكنه والحقيقة:

ذات، كنه و حقيقة

ورد في (كتاب التوحيد) التعبير عن الذات المقدسة أنها قبلة وحجاب وباب للكنه والحقيقة، وأنه سبحانه تجلى بها لحاجة الخلق ولو لاهم لما كان هناك شيء اسمه (ذات)، ولكن هل يصح لنا أن نقول: (إنَّ الذاتَ عِنْ الْكَنَّهِ وَالْحَقْيَقَةِ) أو (ظُهُورُ لَهَا)، أو (هِيَ هِيَ وَلَيْسَتْ هِيَ)، أو (هِيَ شَيْءٌ أَخْرَى غَيْرُ الْكَنَّهِ وَالْحَقْيَقَةِ) باعتبار أنَّ القبلة شيء وما ترشد إِلَيْهِ القبلة شيء آخر.

در «کتاب توحید» از ذات مقدس (اللهی) به قبله، حجاب، دروازه‌ی کنه و حقيقة تعبیر شده است و این که خدای سبحان به دلیل نیاز خلق، به وسیله‌ی آن تجلی یافت و اگر خلق نبود دیگر چیزی به اسم «ذات» وجود نمی‌داشت؛ ولی آیا این درست است که ما بگوییم، «ذات، عین کنه و حقيقة است» یا «ذات ظهر آن است» یا «آن همان است ولی همان نیست» یا «ذات چیز دیگری است غیر از کنه و حقيقة» به این اعتبار که قبله یک چیز است و چیزی که قبله به آن اشاره می‌کند، چیزی دیگر؟

ورغم قلة الفهم، كنت قد سألت عن هذا.
من با وجود فهم و درک اندکم، در این مورد از ایشان سؤال کردم.

فأجاب (عليه السلام) قائلاً:

وى (عليه السلام) در پاسخ فرمود:

«[الذات هي الكنه والحقيقة، والفرق بالنسبة لنا نحن وليس فرقاً حقيقياً، وهو فرق معرفي].

«ذات همان کنه و حقیقت است ولی تفاوت (بین آنها) ناشی از خود ما است و تفاوتی حقیقی به شمار نمی‌رود. در واقع این تفاوت، معرفتی است».»

* * *